

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godinu K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1-40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a otpравниštvo u „Samoborskoj tiskari“ S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak i redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Zadržati, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan post.
Novci se šalju upravi, opisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma imaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA I.

U Samoboru, 1. lipnja 1906.

BROJ 11.

Skupoća živeža.

Dan na dan čuju se tužbe protiv skupoće živeža. Ti se glasovi ne čuju samo kod nas, nego se oni javljaju svuda naokolo malo ne po cijeloj srednjoj Evropi. Druge potrebe dadu se pregovoriti ili odgoditi, ali potrebe živeža tako su velike i baš neotklonive, da nam ne može biti svejedno, kako ga plaćamo. Bilo je skupoće i prije, ali ona je redovno nastala u nepovoljnim prilikama, te je odmah popustila, kako su prilike na bolje okrenule. No danas već toga nema; kad se jednoć dignu cijene živežu — a to je često i bez razloga — obično više i ne padnu. I tako nastade trajna skupoća, koja nemilo prištiše žiteljstvo svakoga mjesta, pa i Samobora. A najčešće to osjećaju oni stanovnici, koji se sami ne bave proizvodnjom živeža, nego ga kupuju, a to su kod nas činovnici i stranci, koji su došli ovamo na liječenje ili ljetovanje. U to vrijeme porastu i cijene živežu, što je naravno, jer se povećava broj potrošača. Tim se samo po sebi kaže, koji je pravi razlog pretjeranoj skupoći živeža, naimo premala produkcija. Ima uza to još i drugih uzroka, kao poskupljenje radne snage uslijed iseljavanja u Americu; onda neposredna blizina i povoljna sveza s glavnim gradom, pak prekupljavanje i preprodavanje, ali glavni uzrok ipak jest i ostane taj, što se narod našega kraja premalo bavi povrčarstvom, voćarstvom, mljekarstvom, peradarstvom i dr., ili se ne bavi onako intenzivno i u onolikom opsegu, kako bi prema dnevnim potrebama potrošača ove okoline trebalo da se bavi. Ovo je svakako velika pogriješka, koja nanosi štetu ne samo po-

trošaču, koji uslijed slabe ponude mora skuplje da namiruje svoje životne potrebe, nego je šteta i za narodno blagostanje, jer se dobar dio naroda odriče znatnoga prihoda, do kojega bi mogao doći, da se više bavi ovom uzgrednom granom gospodarstva. Nema tu mjesta nikakovu strahu, da se proizvod ne će dati unovčiti, jer je tražnja gdje-kada tolika, da se baš i za skup novac ne može dobiti, što se traži.

Posve je prirodno, da producenat traži konzumenta za svoje proizvode, i sretan je, ako ih može unovčiti; ali kod nas je gotovo obratno, pa i to malo ne s negativnim uspjehom, jer konzument traži producenta pa ga dosta puta ne nalazi.

Uzmimo na primjer mlijeko i njegove proizvode: maslac, maslo, sir, skorup. Svaka kućanica, koja nema u kući krave, znala bi nam kazati, koliko puta je već bila u neprilici, jer nije u cijelom svojem susjedstvu mogla dobiti mlijeka, skorupa ili drugo što. A i na tržištu nije ponuda mliječnih proizvoda velika. Pogotovo je oskudna, da nikakova u radnim danima, jer najveći dio tih proizvoda donosi na tržište seljački svijet, a taj prodaje obično samo nedjeljom i blagdanom. Tako se može lako dogoditi, da od nedjelje do nedjelje ne možeš dobiti svježega maslaca. To je dođuše malo kada, ali dogodilo se već. Da su kod nas mliječni produkti tako skupi i da je na njima oskudica, dolazi još i odatle, jer na ove stvari, a napose na skorup, maslac i sir, kao i na jaja i voće, navaljuje čitava legija prekupaca, kao ose na med, pa ne samo da razgrabe veći dio živeža na tržištu, nego se razidu i po okolišnim selima, pa kupuju koliko mogu, da onda to mnogo

skuplje preprodaju na našem tržištu ili nose u Zagreb, ako im bolje konvenira.

Otkada se taj slobodni obrt — slobodan u najširem smislu te riječi — razmahao po našem kraju, od onda su i cijene živežu — napose pak mliječnim proizvodima dvostruko poskočile. I u ovim stvarima dala bi se pretjerana skupoća sniziti uz oštrije redarstvene mjere protiv prekupaca jedino većom produkcijom mlijeka i razumnijim načinom mljekarenja.

Ništa bolje ne stojimo ni s peradarstvom. Makar su sve prilike za uzgoj peradi u našem okolišu vrlo povoljne, ipak produkcija njena još nije onolika, kolika bi mogla biti obzirom na domaću potrebu kao i na blizinu glavnoga grada. Po nekim našim selima osobito bi se lijepo mogao razviti uzgoj pataka i gusaka, čim bi si mogla mnoga kuća bez velikoga truda namaknuti lijepu godišnju svoticu za podmirenje drugih svojih potreba, a i u kući bi bilo više smoka. Puno dvorište različite peradi najljepši je dokaz revne i valjane kućanice.

U savezu sa slabim uzgojem peradi stoji i skupoća jaja. Otkada se pak živo razmahala izvozna trgovina jajima, od onda su i cijene ovom živežu veoma poskočile, a gdje-kada — kao n. pr. ove zime — tako visoko, kako nijesu bile ni u onim mjestima, u koja su od nas uvezena. I tako se eto baš na nama samima osvećuje nedovoljna upućenost naših gospodarskih producenata u spremanje i usčuvanje živežnih produkata, pa su kod toga oštećeni i oni manjim prihodom, a domaći potrošači većim izdatkom.

A kako je s povrčarstvom? Malo je kuća u Samoboru, koje nemaju uza se vrta, a ipak

Bez ljubavi.

Napisao Rudolfo Frajlin Magjer.

I kolikogod je on znao u svakoj prilici života da se snade, lijepo okučio i milovao svoju jedinicu — nije bio sretan . . .

— Nisam pa eto . . . govorio Mihajlo sam sobom. A kako ono lipo drugi . . . nema ni žene, ni kuće, ni bogu jake — pa ipak . . . Kuburi dan na dan, životari se i još namijani' usni . . . vedar ko ono dobro plavo nebo. Gospode sveti . . . kaže, da s' ne želi bolje . . . ne želi ništa, već samo da mu ostane što ima . . . I on stao kimati glavom, zaronio duboko u svoje misli, i što je više mislio, to mu se više maglilo pred očima. On zaletura, a onda da ne upadne, brže se uhvati za onu drvenu ogradu. Pa kada se za časak prestane vrtjeti pred njime, zagleda se u onu bašču, zasadenu grbavim rastjastim voćkama. Jedna se ustobočila kao prelomljeni svijeća, dok druga pogureno spušta svoje grane po jedini, a vjetar ih samo od časa na čas zanjše i odaloči od zemlje. U njegovu dahu uvlači se tada ona stara boč, nešto ga stane zepsti i oko mu i nehotice prosuzi.

U takovim časovima dignu se s one razklimane klupe i pođe ravno kroz voćnjak na oranicu „Ravanu“ — popostane uz onaj međaš — stojišnji hrast. Tu se i peteta zagleda u onu nedoglednu daljinu i ono živo nebo bude mu kao lakše . . . Pa kada zažmirucne na nebu ona prva — prva zvijezdica i ona crvena rumen dana — za one zadnje tamo na zapadu Jablanove — on pođe u svoj kiljer odmjerenom, onako tek da se ide. I dok drugi zaklapaju svoje utrudene oči da se snom krijepe — dotle on zaklapa i istodobno otvara vjede, dava mu se sve više razaruje i tek što usne, već se trza u smu . . . trza mu se svaka misao, žilja . . . žilica i suze samo kapaju, cure, a kroz ono njegovo sušno i jako grlo sve nešto hripnje, stenje . . . ko da se kida života dah za dahom — — —

II.

Kada je Mihajlu umro otac (on ga zvaše: apa), bilo mu šest godina, a njegovu bratu Jovanu deveta ravno.

Ta doba ostavila je u njegovu životu najzamrbeniju točku, koju nikako do danas ne moguše osvjetliti. Moglo biti oko pete.

— Ajo — o — . . . I ajo — o — . . . I dico moja . . . ajo — o — . . . ustanište brže, de, de; apa — a — pa će . . . Samo još mrčuk i on će da umre . . .

Nastalo zagušno zavijanje i neprekidno jecanje. Maja se sva iscrčila u licu i kada je ono apa držao već samirnu svijeću i ruka nemoćno stala drhtati, a tijelo istezati se . . . onda . . . u taj čas otvorila naglo vrata od kiljera njegova krštena kuma i odnijela ga u svoju kuću. Tu je on sa Jovanom stavio u pepeo jaja, prišao na lihi slaminu, a drugi dan dok je sveštenik pojava i kadro, dotle su oni rezali dinje i griskali pucanke.

I dok je Jovan štio u školi knjiga, dotle je on bio u šupi ili gdje drugdje . . . Kad nadolilo podne, onda maja:

— Na, 'eđi, pa id' se sigrati. Ajd! . . . Nikada ona da ni ko drugi: Mihajlo, a 'el' tebe ono boli za apom — št? . . . Pa 'el' jako? 'Di boli, pa . . . Aja, nikada to ona. Već kad treba u komšil' u birtiju — a . . . onda maja:

— Mihajlo — o . . .
Malo odane. Onda opet:
— 'Es tu?
— Evo.
— Kupi pete pa 'š dućandžiji po raktiju. Evo . . . pazi, 'el' će biti masnica.
S Jovanom bilo drukčije. Kad njemu maja:
— Jovane!
A on:
— A?!
— Zar tako, ti bitango, meni? I tek što pijusk, stane maja: O'š' ti 'vako, ti meni, št? . . .

Isprija bilo napola po majinoj volji. Ali onda stao on odgovarati.

— Ne ću, pa eto . . . šta vi . . .
— Ja . . . ja . . . akot, ti . . . moje —
— Ja, da . . . Jovan Aleksijć . . . ja . . . ja . . .
Za jedno četiri mjeseca stao Jovan šakom pa pred maju.

— Udri samo, majo . . .
— Sta? — I opet će maja po starom . . . Šta, ti — I tek što ga hijede odalati, zacijukne i pane na petaru i stane vikati: U pomoći! Ubi me Jovo . . . u — bi . . .

A Jovo ravno preko baščina u goru. Dva dana kasnije došao kući. Mihajlo kao mlađi ni da bi pisnuo, već sve drhće ko šiba na vodi. U to se otvore vrata, a Jovo unutra.

— Hvalj'n is' . . .
Maja šuti, pa sve griska usnice ispod oka.
— Ja gladan . . .
Sad da ste je vidjeli.
— Sta? — Na — po — lje! Na — a —
— Majo, nemojte . . . ne — — i ogledavši se nekoliko puta po kuhinji, skine brže s police cijeli kruh, pa s njim pod pazuh i bježe napođe.

Mihajlo se nije mogao tomu dosta da načudi. Zar to njegov brat Jovan? Istina, maja je malo tvrda, nepravedna, ali to nije ipak u redu . . . nije duše mi.

— Ne bi ja to ni za živu glavu . . . nikada ne bi ni mogao . . . Ipak je ona maja . . . i on je stao šakiti, a pošlje uszo u obranu.

A što sve veće. On ni kriv ni dužan trpio najviše. Maja ne hijede Jovanu za kadan da dađe ni jesti ni obuće, a ovaj onda kradi i od nje i od Mihajla i tako ovaj za kratko vrijeme ostao i bez opanaka i kape i svega. Uz to još navalila na nj' maja:

— Kaki s' ti što? I ti 'š bit' bitanga ko onaj drugi . . . bi' će viliša sa vas oboje.
Jovan onda otišao u svijet i ne vratio se više, a

je produkcija povrća vrlo neznatna. I u tome vidimo stari neki nemar, koji se dao još razumjeti u prijašnja vremena dok je još Samobor bio kao odrezan od ostalog svijeta, ali mu danas više nikako nema mjesta. Danas se već znatno povećao broj njegovih stanovnika koji troše, a ne proizvode; mnogo dolazi u nj kroz godinu stranaca, koji također moraju ovdje da namiruju svoje potrebe, a Samobor mora nastojati, da im u svem što bolje posluži, jer će to biti u njegovu korist. A kako malo se kod nas iz povrćarstva nuda! Da nas marljivo ne pohađaju bugarski vrtljari, kasno bismo došli do boljšega povrća, jer ono, što donosi na trg okolišno seljaštvo, kasno je i prostije vrste.

Ranoga povrća zapravo ni ne vidimo na našem tržištu, a baš se ovo najviše traži i najbolje plaća. Uz malo više truda razmjerno se mnogo bolje isplaćuje i vazda se na jagmu prodaju. U to bi trebalo da se zamisli onaj dio našega građanstva, koji se bavi povrćarstvom, ili imade volje da se u buduću njim bavi. I prilike su za ovu vrst gospodarstva vrlo povoljne, napose ona zemljišta, što leže uz Gradnu, jer se mogu u potrebi po volji zalijevati ili natapati. Ali dobar uspjeh ne stoji samo do volje i rada, nego treba i vještine i razumijevanja; no gdje je ono prvo, tu se daje i ovo drugo doskora postići.

I naše voćarstvo nije još onakovo, kakovo bi trebalo da bude i kakvo bismo si željeli, da mogne u svakom pogledu zadovoljavati sve potrebe, ali je ipak pokročilo naprijed. Već i naš seljak donosi na tržište lijepog i plemenitog voća, a to je znak, da je upoznao vrijednost voćarstva, a upoznat će ga i zavoljet još više, kad bude bolje znao i hotio gajiti i njegovati plemenite voćke. Nijedan komad zemljišta — bilo privatno ili općinsko — ne bi smio stojati prazan, ako je i koliko povoljno za voćarstvo, nego bi ga trebalo zagajiti plemenitim voćkama.

Završujemo ove retke, pa i opet izričemo: najglavniji razlog skupoći živeža kod nas nalazi se u premalenoj produkciji. Pregnimo zato svi složno, da tu produkciju povisimo, pak će onda nestati i skupoće živeža.

Dopisi.

Slovenski „Sokol“ u Brežicah javlja nam: Vseslavanska sokolska slavnost u Brežicah vrši se na binkoštni ponedjeljak u tako kolosalnem obsegu, kot podobne še ni videl Spodnji Štajer. Računa se na udeležbo 500 Sokolov in nad 6000 ljudstva; zlasti v sosednih krajih na Hrvaškem se povsod živahno zanimajo. Plakati su rasposlani, vspored se raspošlje te dni. V nedeljo je 15 biciklistov rastosilo 10.000 letakov po treh okrajih.

on ostao sâm. Maja sva sretna što se oslobodila onoga starijega, hodala od komšiluka do komšiluka, a Mihajlo ni da bi se maknuo iz sobe. Ne smije pod živu glavu.

— Samo s' pokazi . . . ni preko praga, jer ću t' prerezati grlo . . . 'oću, tako mi Isusa!

Mihajlo mislio, da to biti može, pa dušu u se . . . I kad su drugi već bili na prelo i na razgovore, on za to nije težio, a ni želio. Boljeloga ga još više, kad bi čuo kako ljudi govore:

— E, snabo Vojo, baš ti valja sin, valja zlata . . .

— Bit će to danas sutra prvi gazda u selu . . . 'oće, ako Bog da! . . .

Ona rasla kao kvas. One krezubine sve ribala od ponosa, njene live oči zakresale se kao u mačka.

— I 'oće . . . 'oće moj Mihajlo, moja j' to krv i meso . . . ja to postavila na noge.

Kad bi on slučajno baš glavom provirio malo, da vidi kô govori, a susjede sve:

Kako Mihajlo? . . . Ti s' čestit momak, dika maje . . .

Ona se samo kô smrkne i otrese:

— Dabome . . . baš dika . . . bit' će to bitanga kô i onaj drugi, samo dok malo odraste . . . Zaboravit će to na svoju maju . . . Ne ću ja od njega ništ hasniti, ko ni od onoga drugoga.

Mihajlo bi se samo zacrvnio tada, a poslije bi na samu razmišljavao: Cemu se ona tako otrese na mene pred drugima . . . 'Esam li zbilja zar taki? . . . Cemu to maja — ?! . . .

III.

Došlo vrijeme, da se i on ženit. Svi njegovi vršnjaci imali su svoju već gdje koji, a on bio još kao mali uvijek u ruci maje. Odrastao je i ko podivljao. Ništa ga nije veselilo, za ništa se nije uznosio, a i slabo ojačao. Drugi u njegovoj dobi imaju li ručetine, pa široka prsa, a u njega sve to upalo, same kosti i malo života. Ljubi samoću, ne veseli ga život ni rad — ništa, a ženske najmanje. A vrijeme je tu.

A drugi momci! Da ih vidiš! Tu migne, tu koju kaže, tamo šikuje . . . živi to i oživljuje svaki kutić.

Nemškutarske obljubovalne slavnosti najbrže nebo, ker je nemčurjem pogum upadel; boje se sokolskih pestij.

Politična oblast jim je na pomoć obljubila 2 stotnje vojakov. Mestna policija, morda pomnožena z policiji iz raznih nemčurski gnezd bode kontrolirala nad 50 žendarmo, razun toga Slovenci organizirajo svojo lastno civilno policijo v svrhu nadzorstva par kričačev. Skrbijeno je tudi za već fotografov. Dela za slavnost so se poverila zagreškim in domačim obrtnikom. Med slav. meščanstvo se je osnovalo već odborov. Vavdušenje je velikansko; vsagdo se raduje zmage nad birokracijo in nemčursko občino. — Na svidenje v Brežicah; nigdo naj ne ostane doma.

Domaće vijesti.

Geografska ekakurzija u Samoboru. Dne 26. pr. mj. poduzeli su članovi geografskog kluba i slušači geografske struke na zagrebačkom sveučilištu pod vodstvom profesora veleučenoga gosp. dr. Hinka pl. Hranilovića naučni izlet u Samobor.

Zadaća ove ekakurzije bila je, da se budući mladi profesori i profesorice upoznaju sa prirodnim prilikama Samobora i njegove okolice, da prouče sa znanstvenoga gledišta odnose tla, klime, hidrografije i njihovu antropološku važnost, te da se upoznaju s prirodnim osnovama i prilikama klimatičko-hydropatičkoga lječilišta u Samoboru i sumpornoga kupališta u Sv. Heleni. U tu su svrhu ogleđana i proučena oba lječilišna zavoda, stražnički brijeg i okolica prama Rudama.

Uz obilnu naučnu građu, koju crpahu iz topografije Samobora i okolice, te iz lijepih i modernih uredaba obiju lječilišnih zavoda, bijahu izletnici razdragadim prirodnim krasotama Samobora i ubave rudarske drage.

Tečevine ekakurzije publicirat će se u stručnim časopisima domačim i inozemnim, da se ljepote naše domovine iznesu u što dalje krugove.

Na Spasovo imala je naša željeznica mnogo posla: svi su vlakovi bili puni izletnika, a ulice, šetališta, Anin perivoj i gostionice tako su vrville ljudstvom, te nam se činilo kano da smo negdje u Zagrebu.

Ova živahnost nije sasvim prestala još ni poslije 10 sati noću, kadno je već i posljednji vlak krenuo u Zagreb. Svakako se nekojima toliko svidjelo u nas, te odlučise da ovdje dočekaju i izlaz sunca i da si razblaže dušu žarom rujne zore.

Zaruke. Primili smo ovu objavu: Dragica Filipec i Dragutin Urli — zaručeni. Srdačno čestitamo!

Sa Stražnika. Nakon dugog vremena ipak se odlučilo, da se i Stražnik po mogućnosti pretvori u ugodno šetalište poput Anina perivoja. To će za Samobor biti opet nova velika tečevina, budući da će se na Stražniku naći još mnogo ljepših mjesta i bogatijih vidika. — Samo se bojimo, da će ova stvar ići vrlo sporo, jer kako čujemo, ne kani se baš mnogo žrtvovati.

Pucanje na samoborski vlak. Na vlak, koji je prošavše nedjelje pošao u 10 sati u noći iz Samobora, pucao je netko kod postaje Rakitje. — To je već u kratko vrijeme po drugi put, pa je sama sreća, da je tane razbilo prozor, a nije nikoga ranilo, premda je vlak bio sasna pun izletnika. — Kako da se tomu doskoči i učuva ljudski život od ovakove pogibli?

Vjenčani. Bosilj Tomo, krojač u Zagrebu i Barbara Žibrat, djevojka.

Mihajlo je više puta o tom razmišljavao, ali uvijek svršio tupim nehajem i nebrigom: Ne treba mi . . . šta ć' mi sada, kad maja — — — Dalje, onaj pravi razlog nije znao. Ni onda, kada ga je maja na silu oženila, nije on čutio ono, što su njegovi vršnjaci znali već od prije.

Kaka ljubav? Šta j' to? . . . 'Ei' to slatko, jai' drugačije? . . . Mislio on onda i na pokojnoga apu: Umro, pa nikom ništa . . . eto. Bila mi onda tek šest, što znam više . . . — kazao bi ženi. Maja?! — Nek umre . . . ni' mi žao . . . ni truna. Brat?! — Ni za njega, za ništa . . .

Tek kad bi doskakutala njegova Bojkica i obijesno trčkala bosonoga oko banjka, pa čim bi malo zaplakala ili stala kječati i maja odmah do nje pa: Dušo, dite moje jedino . . . mišjenice . . . Onda bi i on — Mihajlo Aleksijč — trgnuo se s mjesta i prigliednuo djetetu . . . Znao ga i nosati i ljuljačkati i sve ko pravi otac . . . sve.

Mâ kad bi ostao na samu i sjetio se svoga djetinstva, one muke i one dobi, koja ga sapinjala i dahnuti malo jače, a onda pomislilo opet, kako svoje dijete nosa na rukama, kako to uživa mladost, i kako joj svi žele da ugode — budne mu u prsima kao da se nešto kida, ko da mu se magli pred očima i on se hvata za što bilo, samo da ne padne.

— Nisam sretan, pa eto . . .

I dok bi to izustio teško i punim grudima, bivaše ona magla pred očima sve rjeđa i on bi se kao trgnuo od dugoga, teškoga sna. Stabljina i klonulost sjedala bi mu po čitavom tijelu, a on je ipak osjećao, da mu je na čas ko lakše. U takom času obilje ga obično jedno jako čuvstvo i jedna misao, koja potisne sve ostale u stranu . . . On je čvrsto uvjeren, da se to stanje preokrenuti ne će, ne može . . . zato i zakorakne jače prama domu, ostavi iza sebe onu zvjezdicu na nebu, neka žmiruca i tada stupa polako prema klijeru svome . . . polako . . . odmjereno.

Pregara bez ljubavi . . .

Zdravstvene prilike u Samoboru i njegovu kotaru. U mjesecu je svibnju bilo zdravstveno stanje pučanstva u Samoboru i u kotaru povoljno. Od polovine travnja ostalo je nekoliko bolesnika od katara disala i upale pluća. Sve su ove bolesti iščezle u svibnju. — U Samoboru i u kotaru nije bilo priljepčivih bolesti osim u selu Botincu, opć. Stupnik, gdje se pojavilo nekoliko slučajeva škrieta. Ondje je oboljelo 11 djece od te bolesti, od kojih je umrlo 8. Unesrećenih nije bilo, a ni sudsko-lječničkih izaslanja. — 1. svibnja započelo se ovogodišnje redovno cijepjenje i docjepljivanje boginja, te se završilo 29. pr. mj. Uspjeh je cijepjenja izvrstan, a da je u tako kratkom razdoblju svršeno, razlog je u tome, što se cijepjenje obavljalo tri puta u sedmici. Cijepjenje je obavio ove godine iznimno sam kotarski liječnik.

Dr. B.
Na uvaženje. Kako će doskora nastati vrućina, imat ćemo opet dosta prašine, pa zato već za vrucina upozorujemo naše trgovišne zastupnike, da u interesu našeg Samobora kao ljetovališta i lječilišta odrede, da se ulice što češće polijevaju.

Punica i zet. Čim pročitaš ove dvije riječi, odmah pomisliš, da se tu krije strašan događaj života — ljudskoga.

Bilo je prije nekoliko dana, kad se u selu Rakovu potoku posvadi Marija Trstvenšek, punica Mike Šmica. Razlog svadi nije teško pogoditi, jer je osim puničine riječi malo kada drugi razlog.

Tako je bilo i sada.

Zet slušao grmljavinu puničinu, a kad mu bilo dokipjelo, pograbi punicu, pa s njom na plot. Priveče je uzetom, no da bude sigurniji, bome još i lancem. Tako sirotu nemoćnu počme kolcem nabijati. Kad se dosta natukao, ode, ostavivši je dakako na plotu. Da li bi sada bila punica izdahnuła ili ne, teško je reći, jer su punice besmrtnice. Ali srećom nadododše veleuč. gosp. dr. Milan Biščan, kot. liječnik, koji je baš tom zgodom cijepio boginje u tom kraju, i upravitelj općine Galgovo, Dragan Gašparac, te su nesretnu spasili od besmrtnice smrti riješivši je „luftajna“ na plotu.

Dakako da sirota punica traži vrlo strogu „kaštigu“ za svoga neljubaznoga zeta.

Kad će biti glavna rasprava proti tome nemilosrdnomu zetu, javit će se naknadno, pa bi dobro bilo, da na nju dođu svi stari i mladi a i budući zetovi u svrhu strukovne naobrazbe.

Zlobno oštećivanje. U subotu, dne 19. pr. mj. pod večer opet je nekoliko zlobnika pokazalo svoju barbarsku čud.

Teškim su kamenima razbili prozore na „Hydro-patičkom zavodu“, pa je sama sreća, da su razbita samo obična stakla, dok su zrcala u predsoblju ostala cijela. — Mora biti neka stalno organizovana četa, koja svak čas uzme ovaj zavod za svoju žrtvu.

Upozorujemo na taj barbarizam nadležne faktore, dok mi od srca žalimo, da u našoj sredini žive ovakovi individui.

Slovenska svečanost u Brežicama. Primili smo raspored svečanosti „Brežiskog Sokola“, koja će se održati dne 4. o. mj. Uz posvetu barjaka bit će i javna vježba svih nazočnih sokolskih društava. Kako će se uz slovenske sokolaše naći ovaj dan na okupu i mnogo hrvatskih sokolaša, naoseb zagrebački, karlovački, samoborski itd., to bi ova javna vježba mogla lijepo uspjeti.

Mi s naše strane preporučujemo našem građanstvu, da pohri ovaj dan u susjedne Brežice i da svojom nazočnošću poda barem moralnu potporu braći Slovencima u njihovoj teškoj borbi.

Čujemo, da će i naša dična „Jeka“ ići u Brežice, što bi bilo najljepši uzvrat „čitalničkom zboru“, koji je korporativno prisustvovao 30 godišnjici „Jeka“, dok bi sama Jeka opet dokazala, da odgovara svojoj rodoljubnoj tendenciji.

Zagrebačka gradska glazba. Zagrebačke novine javljaju, da će prvog kolovoza biti raspustena gradska glazba i to s razloga, jer ne zadovoljava svoje obveze. — Slična je stvar bila i sa prijašnjom samoborskom glazbom.

Spominjemo samo, da je zagrebačka glazba bila popunjena s našim prijašnjim glazbenicima, pa se sada jasno dokazalo, da smo imali pravo, kad smo naše glazbenike osuđivali i kad smo raspust prijašnje samoborske glazbe odobravali.

Potres. U subotu dne 26. svibnja osjetio se u Samoboru u 11 sati i 15 časova prije podne laki potres. Smjer mu je bio SI—JZ. Prva su tri udarca bila nešto jača, a trajala su jedno 3—4 sekunde; za njima je slijedilo nešto duže ali jedva zamjetljivo drhtanje. Poslom zabavljeni ukućani nijesu toga potresa osjetili.

Vandalizam. Mladi nasadi kestena, što su zasadeni zagrebačkom cestom do kolodvora, nikako nemaju mira. Mnogo su dosada već stradali, a nedavno se i opet nečija zločesta ruka zadjela o njih. Ne zna se, što to nedjelje počinja i da li iz slobe ili pak iz obijesti i nepromišljenosti lude. Bilo kako bilo, dužnost je svakoga poštenoga čovjeka, ako znađe za toga krivca ili ga pri samom činu zateče, da ga prijavi redarstvu, koje će mu sigurno znati dati lijek, da ga za uvijek izljudi od ruine ove bolesti. Dužnost je naša, da u tom idemo redarstvu po mogućnosti na ruku, jer nam onaj vandalizam ni najmanje ne služi na čast pred strancima, koji dolaze u Samobor, pa već prvim korakom susreću djelo opakosti.

Zeta kisa. Dne 17. svibnja pala je u našoj okolini samo na kratak čas zeta kisa, a zaudarala je po samopu. Valja da je to bila vulkanska prašina, što ju je vjetar donesao ovamo iz talijanskih krajeva.

Nagla vožnja automobilima. Upozorujemo na različite faktore, da poduzmu nešto za sigurnost prolaznog općinstva protiv nagle vožnje na automobilima po Samoboru. Već nekoliko puta malo da nije nastradao ljudski život. — Osobito bi se imalo paziti, da automobiliste što laganije voze Rambergovom i Smidhenovom ulicom, koje imaju nagle i uske zaokretaje.

Dobro se sjećamo, da je pred deset godina bilo biciklistima strogo zabranjeno naglo vožanje po trgu i prometnim ulicama, dok sada mnogo pogibelniji automobili jure najvećom brzinom po najprometnijim ulicama.

Tuča. U nedjelju poslije podne dne 20. svibnja spustila se u okolini kranjskih Mokrica gusta i jaka tuča, te je po vinogradima i voćnjacima, kao i po vrtovima i poljima počinila mnogo štete. I u Samoboru je u isto vrijeme palo nešto tuče, ali je bila rijetka i s kišom, te nije hvala Bogu ništa oštetila.

Iskaz umrlih od 15. ožujka do 1. lipnja god. 1906. Julija Zorman, supruga kolara, 49. godina, Ramb. ulica. — Mrtvorodenče F., dijete kožara, Ramb. ulica. — Leopoldina Huth, udova trgovca i posjednika, 69 g., trg Leop. Salv. — Ivan Tkalcik, ratar 61 god., Taborec 4. — Mrtvorodenče K., dijete poljodjelca, Lešće 2. — Josip Drušković, postolar, 40 g., Starogr. 45. — Mrtvorodenče S., dijete stolara, Gornji kraj 13. — Ana Knez, supruga radnika, 51 g., Smidhenova 48. — Ana Kraljević, dijete radnika, četvrt sata, Gajeva 21. — Paulina Kraljević, supruga radnika, 38 g., Gajeva 21. — Anastazija Tunković, radnica, 56 g., Milnska 14. — Benka Kompare, 34 g., Smidhenova 8. — Julijana Brivec, posjednica, 69 g., trg Leop. Salv. — Ljubica Rozman, dijete mlinara, 1 i pol g., Starogr. 15. — Anton Laušin, mlinar, 49 g., Taborec 13. — Ivan Ribk, kr. kot. veterinar, 39 g., Obrtnička ul. — Mirko Tkalcik, dijete stolara, 1 i pol g., Gajeva 39. — Paulina Tonšević, kći cestara, 16 g., Stražn. ulica. — Barbara Obad, dijete vozača, 9 m., Gajeva 23. — Matilda Šetin, dijete trgovca, 4 sata, Ramb. 13.

Društvene vijesti.

Dobrovoljno vatrogasno društvo u Samoboru izreklo je svoju osobitu hvalu gosp. dr. Milanu Biščanu za besplatno i požrtvovno liječenje društvenih članova. — Zapovjedništvo čete izreklo je priznanje za veoma marljiv polazak k vježbama ovim vatrogascima: vodji Noršiću Miji, rojnicima Unetiću-Zajcu Antunu i Pančetu Vjekoslavu, penjaču Doltaru Franji, štrcarima Horvatu Stjepanu i Šošariću Ivanu, napokon čuvaru trubičaru Zormanu Janku. — Zlatna vrpca za uspješno službovanje podijeljena je: penjaču Biščanu Milanu, štrcarima Horvatu Stjepanu i Zelesku Franji i čuvaru Bo-

žiću Miji. — Skupna vježba samoborskih i rudarskih odjela održana je u nedjelju, 27. o. m. j., pak je potrajala puna tri sata.

Društvu je poklonio g. Rajmund Wintersteiger, prič. čuv. rojnik i dimnjačar 10 K, na kojem mu daru odbor srdačno zahvaljuje.

Bratski sastanak Slovenaca i Hrvata. Dne 20. pr. m. j. sastala se na Jesenicama braća sokolaši iz Brežica i Samobora, a uz njih je i drugo brojno općinstvo pohrliilo ovomu bratskom sastanku, da bude svjedokom iskrenog bratstva i ljubavi jednokrvne braće Slovenaca i Hrvata.

Slovinci su bili gostovima hrv. „Sokola“ u Samoboru. Samoborski „Sokol“ pošao je s glazbom u susret svojoj najbližoj susjednoj braći.

Bio je dirljiv prizor, kad smo se susreli s našom braćom, koja su to radosnije pohrliila u našu blizinu, znajući, da će u potpunoj slobodi i bratskoj ljubavi ugodno moći izmijeniti svoje tople osjećaje.

U čisto rodoljubnom duhu izrečeni su pozdravi sa strane brežiškog i samoborskog staroste, a da su ih njihove sokolske čete razumjele, dokazalo se kroz cijelo vrijeme našega sastanka. Zabavom je ravnao brat tajnik Bahovac, koji je oduljim govorom pozdravio braću Slovence, i srdačno im zahvalio na svim simpatijama, koje oni vazda iskazuju braći Hrvatima, uvjeravajući ih, da i hrvatska arca jednako živo kucaju za dobrobit miloga brata Slovenca. Njihova sreća, naša je sreća, njihove boli i naše su boli.

Krasne i birane su besjede slijedile još od braće dr. Stražeka, Kuneja, dr. Juratovića, Razuma i Hrčića, u kojima su bila izražena vruća čuvstva, što ih međusobno gđu Slovinci i Hrvati.

Ovom je sastanku prisustvovalo i vrlo mnogo Slovenki i Hrvatice.

Napokon moramo istaknuti vrijedne i rodoljubne Slovenke, koje sa živim zanimanjem prate svaku borbu svog naroda.

Pod ravnanjem brežiškog župnika dične su Slovenke krasno pjevale njezne slovenske pjesmice. S onakvim čuvstvom i oduševljenjem mogu pjevati samo Slovenke.

Brežiško pevsko društvo gotovo je na savršenom stepenu, pa nije čudo, da mnogu poturicu povratil svom narodu.

Oko 7 i pol sati morali smo se rastati. Tužan je to bio rastanak, jer još mnogo imala si reći bratska srca. Suznih očiju stisnusmo si desnice, a uz svirku hrvatske himne zaori iz oduševljenih grudi: „Živili Slovinci!“, „Živili Hrvati!“, „Do skora viđenja!“

I tako se svršio ovaj bratski sastanak Slovenaca i Hrvata, a mi smo samo žalili, da su ovi krasni časovi tako brzo prošli.

Na koncu neka bude izrečena naoseb najtoplija hvala vele vrijednom našem sugrađaninu g. I. Levičaru i njegovoj obitelji, koji nam je ne samo ustupio za ovaj dan svoj prekrasni posjed, već uz svoju poznatu gostoljubivost nije žalio i većih žrtava pridonijeti, samo da ovaj sastanak što ljepše uspije.

Gospodarstvo.

Peronospora. Kako su teške posljedice od peronospore, iskusili su nažalost naši vinogradari prošavše godine, pak zato držimo, da će ih ova nedaća opametiti, te će se u buduće radije i ranije prihvatiti posla, da očuvaju lozu od ove bolesti.

O liječenju peronospore nema ni govora, nemoćuće je, pak što ona jednoč zarazi, više se spasti ne da. Zato treba dvostrukom brigom pregnuti za tim, da se ova zarazna bolest zapriječi. To se pak daje posikiti dosta lako, samo ako se s radom ne zateže i ako se škropljenje obavlja potpuno. Samo jedan dan zakašnjenja može biti odlučan, da poslije uza sav dalji trud ne postignemo svrhe. A ne valja se slijepo držati propisa, koji vele, da je dovoljno škropiti dva do tri puta na godinu. Koliko puta treba štrcati lozu galicom, to se ne da odrediti, jer o tome odlučuje vrijeme uopće, a napose nije li doskora pala kiša poslije škropljenja, te kako se poslije toga zadržala galica na lišću. Loza će naime dotle ostati sačuvana protiv zaraze peronosporinih trusova, dok joj je plojka lista i površina grozdica i mladica prekrivena rastopinom galice i vapna. Čim je to kiša isprala, treba poškopiti nanovo. Dok je dakle u normalnim prilikama dovoljno da se škropi 2 do 3 put trebat će, u kišovitim godinama i 5, 6 a i više puta škropiti.

Pogledom na jakost rastopine galicine postojalo je do sada krivo uvjerenje, da treba za prvo škropljenje uzeti slabiju rastopinu (1 kg na hektolitar vode), a za svako dalje škropljenje da treba rastopinu pojačati za pol klg. galice. Najnovija su međutim istraživanja dokazala, da je to bludnja, radi koje se više troši, nego je doista potrebno. Pokusima je naime utvrđeno, da se loza daje isto tako dobro obraniti od peronospore i s rastopinom od 1 klg. po hl vode, samo ako je lišće njom uvijek poštrcano. A to znači, čim kiša jedno štrcanje ispere, da treba odmah nanovo škropiti. A tako je trebalo raditi makar se štrcalo i najačom rastopinom, jer je inače posao bio slabo uspješan.

Upozorujemo naše vinogadare na ovu novost, pa ne sumnjamo, da će se oni tomu poveseliti, jer će se troškovi štrcanja, makar ga i više puta ponovili, ipak znatno smanjiti.

Javna zahvala.

Za unutarnje uređenje župne crkve sv. Barbare u Rudama darovala je „Samoborska štedionica“ 100 K, „Prva hrvatska štedionica“ 25 K, gđa. Fanika Mataušić 2 K.

Na tom plemenitom daru srdačno blagodare župljani i župnik.

U Rudama, dne 19. svibnja 1906.

Stj. Mrakužić.

Izvršna kava

čaj, čokolada, kakao te slatko i kiselo mlijeko dobiva se svakoga dana kod **Melanije Wuja,** Sebečel, kraj hydropatičkog zavoda.

Broj 1380. ex 1906.

Natječaj.

Za luncu trgovišta Samobor imaju se popuniti 2 mjesta lugara.

Oni, koji ta mjesta žele zadobiti, neka svoje višestručno pisane molbe do 15. lipnja t. g. uprave na propisano poglavarstvo. Molbi imaju priložiti:

1. Krani list.
2. Školsku svjedodžbu.
3. Svjedodžbu o ponašanju.
4. Liječničku svjedodžbu o zdravom i pravilnom telesnom ustroju, te dobrom vidu i sluhu.

Namještenje je privremeno, dok lugar ne položi ispit za šumsko-tehničku pomoćnu službu, te se natječajnici imaju obavezati, da će taj ispit položiti u roku od 2 godine računajući od dana nastupa službe.

Plaća privremenog lugara ustanovljena je na 300 K. kad položi propisani ispit, 360 K.

Poglavarstvo slobodnog i kr. povelj. trgovišta Samobora.

Iznajmljuje se stan

sastojeci od 3 soba i predsobe, u Samoboru na glavnom trgu. Uпитat se kod gosp. Franje Bahovca, Samobor.

Prodaje se odmah

kuća s vrtom

od pol rali. Lijep položaj s izgledom na Zagreb. Uпитati se kod

Josipa Zemljaka, Stražnička ulica.

Pozor kućanice!!

Najbolji i najfiniji esat uporabiv za sve potrebe, a naročito za kisenje povrća dobiva se u tvornici octa **Andrije Bagoda.**

— Dobiva se i u svim domaćim trgovinama. —

Javna zahvala.

Žalostnim srcem izričem hvalu svima, koji su bilo štogod doprinijeli za bolesti kao i za smrti drage mi kćerke

Botiko.

Ima neka nagrada, koja se neda ni srebrom ni zlatom izmjeriti, a to je nagrada dobre savjesti, koja daje svjedodžanstvo, da je dobro djelo učinjeno, koje je gosp. Bog u svojoj knjizi zapisao.

Bila dakle dobra savjesti svima nagradom!

Josip Kompare.

Javna zahvala.

Prigodom smrti moga nezaboravnog supruga,

Ivana Ribića

kr. kot. veterinaru

izrečeno mi je sa sviju strana najiskrenije sućedeće, na čemu se od srca zahvaljujem.

Napose pako hvalim sl. činovništvu kr. kot. oblasti, koje mi je ovom prigodom sve moguće usluge iskazalo; za tim čijenom samoborskom građanstvu, koje je nezaboravnog pokojnika u ovo kratko vrijeme njegova boravka u Samoboru simpatično susretalo i brojno me iskazalo pošljednju poštu, otpativ ga do vječnog počivališta.

Još jedanput budi topla hvala svima, koji su mi u ovim teškim časovima nastojali ublažiti moju veliku bol.

Ana Ribić.

Gospodari samoborskoga grada spram gradjana.

Napisao Vjekoslav Noršić.

Godine 1639. podijele si nasljednici Tome Erdödy-a ponovo svoje oćinstvo. U toj dobi zapade grad i imanje Samoborsko Tominu kćer, Jelisavu, udatu za Josipa Justa Muškona. Jelisava bijaše prava krvnica Samoboraca. Sada se istom započimlju novi jadi i nevolje za samoborsku općinu. Jelisava sa svojim suprugom ne drži baš ništa do pravica samoborskih; ona smatra Samoborce za svoje podložnike i kmetove. — Nadu u bolju budućnost daveše Samoborcima pismo od 19. srpnja 1640. god., kojim ih Vuk Frankapan Tržački i biskup zagrebački Benedikt Vuinović pozivlju, kao četvrti stališ kraljevstva, da dodu u Zagreb na svečanu instalaciju novoga bana Ivana Draškovića, koja će se održavati dne 23. 24. i slijedećih dana istoga mjeseca. Time je javno priznato, da se Samoborci ne smatraju ničijim podložnicima i kmetovima, već slobodnim i neovisnim građanima. No ni ta nada nije im se ispunila. Njima ništa ne odlanu, već i nadalje ostaju mučenici i patnici, kao i dosada. To nam svjedoče najbolje slijedeći događaji.

Tri dana pred Spasovom godine 1641. dade Muškon i njegova žena Jelisava bez ikakove krivnje, iz same objesti samoborskoga suca, Martina Vukovića, po provizoru Jurju Noršiću i kmetovima došlim iz Rasinja, na groblju crkve sv. Mihalja uhvatiti i dovesti u grad, gdje su ga tako zvjerski izmrcvarili, da su komadi mesa s njega padali.

Kad se Vuković prizvao na četiristogodišnje pravice samoborskih gradjana, bace ga na dno jedne gradske kule (... ad imma petrosae Turris ...), te ga ovdje ostave nekoliko dana bez jela i pila. Samoborci ovim činom ljuto povrijeđeni u svojim pravicama potuže se radi toga pred zagrebačkim kaptolom. Kaptol pošalje s mjesta, dne 16. svibnja, u Samobor kanonika Ivana Mišića, da ispita cijeli događaj i izvidi, da li je provizor gradski uhvatio suca na samom groblju ili pred grobljem. Preslušavanje obavljeno je na samom groblju sv. Mihalja. Svjedoci, podložnici Jelisavini, jednoglasno iz-

jave, da je provizor bio osam koračaja od groblja, blizu puta koji vodi u grad, i tuj da je predao suca slugama, da ga vode u grad. Provizor izjavi, da je on to po nalogu svoje gospodarice učinio, te suca osam koračaja od groblja užetom uhvatio. — Svjedoci pak od strane Samoboraca izjaviše, da ga je baš na groblju uhvatio. No u tom se razilaze, dali ga je uhvatio na samom groblju ili na vratima, kroz koja se na groblje ulazi. Svjedok Petar Vugrin izjavi, da je provizor pet koračaja pred crkvenim vratima (baš srijedi catora) prihvatio suca za ruku i rekao mu, da ide malo s njim, jer ima nješto važna s njim razgovarati; kad su došli k vratima, predao ga je slugama. — Svjedok Martin Vuković reče, da je provizor suca uhvatio baš neposredno pred grobljem, kad je htio ući u nj. — Svjedokinja Mara Pavlešić izjavi, da ga je uhvatio neposredno pred crkvenim vratima rekav mu: neka dodje, da ima dvije, tri riječi s njim govoriti. A jer ovaj put nijesu bile prisutne sve osobe, koje bi imale svjedočiti, pošalje biskup Vinković za kratko vrijeme još jednog kanonika u Samobor radi te stvari. Kako se je to sve konačno svršilo, nije mi poznato. Držim, da je sva krivnja pala na Jelisavu, budući da ju je iste one godine biskup Vinković kaznio crkvenom kaznom.

Gradjanin Mijo Gomilac doveze god. 1642. u grad gornicu, jer ga je na to prisilio gradski ključar. Tom prilikom ga ključar tako izbije, da je imao po tijelu same modrice. Drugom prilikom dođe provizor gradski u kuću gradjanina Martina Terihaja, pak opazi iz Posavine mnogo dovezenih riba. Na pitanje: tko je kupio te ribe, odgovori Terihaj: sudac. Nato mu provizor pokaže figu pod nos i reče: evo toliko vam dajem za Samoborske pravice. Ovim i još drugim riječima nedostojno pogrdi općinu i suca.

Neki gradski kmet napadne gradjanina Stjepana Galjuca, kad se vraćao iz svog vinograda, te nazvav ga: „kurvinim mužem“, nemilosrdno ga izbije mačem, da su ga drugi gradjanini na pol mrtva odnijeli kući.

Juraj Vrančić, kmet Jelisavin, pohvata ove godine na općinskom zemljištu mnogo goveda, otjera ih na njezin majur, pak za svaki komad, prije nego ga je vratio, zahtijevaše osam dinara.

(Nastavit će se.)

Priposlano.*)

Budući da imade u Samoboru jedna vrlo niska duša, koja mi šalje listove, pune kojekakvih infamija i prostota, to joj ovim putem slijedeće odgovaram:

Sve ove prostote, koje proizlazeći od tako gadnih ljudi, kojima tuđe poštenje nije sveto, poštene ljude ne mogu boljeti, već preko njih prolaze zasluženim prijezirom, jer će ih Božja kazan i onako za vremena stići.

Čudim se samo, da mi takove listove uručuje poštanski organ, to više, što ovi listovi nijesu provideni niti poštanskim pečatnikom niti poštanskom markom.

Vilma Kokman.

Javnu zahvalu

izričem potpisana ovim putem g. Janku Budiju ml. trgovcu u Samoboru, koji mi je vrlo jeftino 18. siječnja 1906. prodao svijeća za 19 kruna 20 fil. te kao coulantan trgovac platež istih „tekar“ 16. svibnja 1906. odvjetničkim pismom potražio.

U Samoboru, 18. svibnja 1906.

Sa štovanjem

Fanka ud. Wagner.

*) Uredništvo ne odgovara za sadržaj članaka pod ovim naslovom.

Vozni red

lokalne željeznice Zagreb—Samobor.
vrijedi od 1. svibnja 1906.

Odlaz iz Zagreba: pr. podne u 7 i 11:30; poslije podne u 2:40, 7 i 8:30.

Odlaz iz Samobora: pr. podne u 5:30 i 8:30; poslije podne u 1, 7 i 8:30.

Nedjeljom i blagdanima kreću osim ovih vlakova iz Samobora još i vlakovi u 5:33 p. p. i 10 u noći a iz Zagreba u 2:10 p. p. i u 10:3 u noći.

Tko pošalje ???

poštom unaprijed
5 K 40 filira,
10 kruna,

dobije franko u kuću slijedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme nečuvano jeftino!

1. Frey: „Pomorska bitka“. 2. Bogović: „Crna kraljica“. 3. Tomšić: „Pripovijesti“. 4. „Život kraljice Jelisave“. 5. Širola: „Brat i sestra“. 6. „Doista jedan je Bog“. 7. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 8. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 9. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 10. S. K.: „Spomen-pjesme“. 11. Pužar: „Obrstar Jelačić“. 12. „Dvostruko umorstvo“. 13. Širola: „Devet izvornih pripovijesti“. 14. Širola: „Sikanova djeca“. 15. „Vojničke šale“. 16. Pužar: „Seljačke pravice“. 17. Sienkiewicz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 18. Verne: „Doktor Oks“. 19. Grigorović: „Piknik“. 20. Tomšić: „Crtice“.

Tko šalje poštom unaprijed K 3-20, dobije 30 šaljivih predmeta za zabavu u ugodnom društvu.

Tko šalje unaprijed K 1-20, dobiva „Zlatne ribice“, gale-rija slika (samo odrasli).

dobiva franko u kuću slijedećih 40 knjiga. Samo kratko vrijeme.

1. Ljubić: „Matija Gubec“. 2. Devide: „Lažni barun“. 3. Tomšić: „Crtice“. 4. Mark Twain: „Zvuci iz Amerike“. 5. Mišić: „Vražja četa“. 6. Štok: „Spajnsna pripovijest“. 7. „Doista jedan je Bog“. 8. Hoffman: „Svatko je svoje sreće kovač“ (vezano). 9. Pužar: „Obrstar Jelačić“. 10. Sienkiewicz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 11. „Život kraljice Jelisave“. 12. Širola: „Pomršeni računi“. 13. S. K.: „Spomen-pjesme“. 14. Czajkowski: „Skalozob u kuli sa sedam tornjeva“. 15. „Pustolovine Petrice Kerempuha“. 16. Frey: „Na bijegu“. 17. Štok: „Pčelimir“. 18. Širola: „Devet izvornih pripovijesti“. 19. Širola: „Sikanova djeca“. 20. Laszowe sky: „Ribnik“. 21. Širola: „Miraz“. 22. Tražimir: „Sjaj danica ilirske“. 23. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 24. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 25. Pužar: „Seljačka buna“. 26. Burdo: „Zgode i putovanja Stanley-a“. 27. Kračmarik: „Novela i novele“. 28. Grigorović: „Piknik“. 29-40. Harambašić: „Vijenc-pripovijesti, romana i pjesama (12 knjiga)“.

Novce molim unaprijed slati knjižari i papirnici

Ferdo Strmečki ml.,

Frankopanska ulica br. 2. — ZAGREB. — Frankopanska ulica br. 2.

Hydropatičko lječilište

u Samoboru

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju okičke gore.

Način liječenja. Kompletno najmodernije uređenje za hydro- i elektro-terapiju sa hydro-električnim kupeljima. Kupelji s ugljičnom kiselinom, vrućim uzduhom, parne kupelji, medicinske kupelji i liječenje langom; masaža gymnastika, terrankura, kneipovanje, sunčanje i zračenje.

Liječe se: Bolesti živčanog sustava; neurasthenija, hysterija, hypochondrija, neuralgija, migraena, cherea, bezsanica, kljenuti, svekolike bolesti centralnog živčanog sustava, napose kičme (izuzev duševne bolesti). Bolesti disala, akutni i kronički bronhijalni katarrh, katarrhi dušnika i grkljana, bolesti nosa i porebrice, asthma i emphysem.

Nadalje: neuredno izpražnjivanje, haemorrhoidi, kronički proljevi, nervozna dyopepsija, slabokrvnost, bljedica, tustilo, diabetes mellitus, ulozci, rheumatizam, griječke srca i arterioschrosa; bolesti ženske: neuredna menstruacija, bijeli cvijet, upale i promjena položaja maternice.

Stanovi i opskrba uređeni su u posebnom pensionu s najvećim komforom, te sa svim udobnostima. Postoji obična, vegetabilna hrana i hrana za diabetike.

Liječnik **Dr. Mijo Juratović.**

U mjestu je pošta, brajzav i željeznička stanica. Poštanje obavijesti daje „Uprava lječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

Svoj k svomu — Samoborac k Samoborcu!

Josip Kosić

trgovina svježega i sušenog mesa na veliko i malo
Zenica — Bosna.

Brzjavke: Kosić, Zenica.

Preporučam svojim veoma cijenjenim zemljacima svoju moderno uređenu trgovinu mesnate robe svake vrste, napose pak prodajem: paprenu i stolnu slaninu i trbušinu, hamburgeru slaninu za zajutrak, smotanu butinu i pleće, rebarca i zarebrica, mnogovrsne kobasice, kao: djevenice od smotane butine, pariske i ekstra kobasice, prave krakovske i poljske slaninske kobasice, milanste kobasice, sardeljače, džigerjače, krvavice, onda cervelat, mortadello, gotske, braunšvajgske, oderberške i kranjske kobasice, češnjovke i pečeniče, tirolske „landjäger“, frankfurtske i najštadske, kobasice jezicjače, i „presswürste“; nadalje paštete od jetre i drugih umetaka, nadjevne svinjske glave i noge i dr.

Roba vazda svježja i najbolja.

Očjene najviše!

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena
ljekevitom vodom rudnicom.

Apatovačka kiselica

Naravno alkalizirano-muriatna litijeva kiselica.
Najbolje stolno piće. — Ljekevita voda.

Nagrađena sa 15 zlatnih medalja.

Od prvih lječničkih autoriteta preporučena te prokušano, izvrsno i nenatkriljivo sredstvo. Glasovito sredstvo kod svih bolesti probavnih organa i grkljana, protiv sluzina i reumi, kod boludalnog, plućnog, crijevnog i svih drugih katara, protiv hemoroida, kod boli bubrega, mjehura, kamena, bočerne bolesti, zrnatih i nateklih jetara. Prokušano, izvrsno i nenatkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženstvih bolesti.

Upraviteljstvo vrela

apatovačke kiselice,
Zagreb, Mica broj 17.

Dobiva se u svim ljekarnama, trgovinama
mirodijsa, restauracijama i gostionama.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima
i vlastelinima pružimo

zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,

jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama **domaćeg gospodarstva i industrije**.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skladištu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakomu kupcu stoji prilika, da se osvjedoči o

solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrnuv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ist-čemo, da nam **financijska snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već **istinski rad i nastojanje**, da pribavimo našem poduzeću **častan glas**.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, a **sve to posve besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovičev trg. **Zagreb.** Preradovičev trg.

Brzjavlj: **Stöger, Zagreb.**

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

Svoj k svomu!

Svoj k svomu!

Trgovina i naklada umjetnina **Josip Kaplan** Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Preporuča svoje bogato opskrbljeno skladište raznih svetili i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i orahovim okvirima.

Tvorničko skladište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. **Zidnih satova i ura njihalica.** Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom. **Portreti i umjetna slikarija.** Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saborska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja nebi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Gostionica

„Kraljici prirode“

(Vila Eduard Presečki)

nalazi se u čarobnom Auin-perivoju, te je ugodno sklonište za odmor, okrepu i zabavu. — Divotni vidici pružaju gostima vanredan užitak. — Svježi gorški uzduh prija grudima i podaje krepko zdravlje.

U gostionici se toči za okrepu gostiju:

izvrsno domaće vino

iz vlastitih vinograda, kao i

svježe ožujsko pivo,

dobiju se sve vrste

toplili i hladnih jela

kao i sir Ementhalski, domaći, švicarski itd., salama, jaja, slatko i kiselo mlijeko, maslac, bijela i crna kava, kakao, te priznati Samoborski kruh iz moje svestrano priznate uzorne pekarnice.

Po narudžbi dobije se **janjetina, odojak,** tepo želji i sve druge vrste jela.

Objed se može i posebice naručiti, da se naznači broj gostiju i vrsta jestiva, te da to domaći najave usmeno, a strani pismeno u Šmidhenovoj ulici broj 4.

Gostionica „Kraljici Prirode“ E. Presečki-a.

Zahtijevajte samo

Volanijevu lužinu.

Najveći uspjeh sadašnjosti!

postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsjajniји uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte, ako nije

mojim imenom providjeno.

Lužina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnice, praonica, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: pranje bez sapuna, sode, pepela i line primjese, a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

Prištednja	na vremenu.	Zašto?	jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala.
Prištednja	na trošku.	Zašto?	prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna.
Prištednja	na gorivu.	Zašto?	jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati.
Prištednja	na rublju.	Zašto?	jer ne kvari rublje i traje 2 puta dulje.
Prištednja	na novcu.	Zašto?	kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K.

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kem. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković.

Raskužna moć Lužine: raskužuje rublje od zaraznih bolesti, uništuje bacile kolere, pošaljne, tifusa i spora, bedrenice (Milzbrand).

Lužina ne zahtijeva nikakvih posebnih uredba ili sprava. Paziti valja na patvorine i jamčim samo onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot providjen mojim imenom. Narudžbe prima i obavlja samo uz pouzće

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sanducima po 25 kg.; no da se može svatko o dohoti lužine osvje- dočiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol klg. po K 2-80 uz pouzće sa naputkom. — Trgovci uživaju primjeren popust.

U Samoboru dobije se samo kod E. Presečki-a.